

ที่ มหา ๐๘๐๔.๓/ ๑๗๑๖๐

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๙๕ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง หารือแนวทางปฏิบัติกรณีศาลปักครองเพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง
เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ที่ มหา ๐๘๓๔.๔/๒๓๔๔ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มหา ๐๘๐๔.๓/๑๔๑๙ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนึ่งที่กคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปักครอง เรื่องเรื่องที่ ๗๓/๒๕๕๑.

ตามที่จังหวัดนครราชสีมาได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอหารือเกี่ยวกับ
กรณีที่ศาลปักครองนครราชสีมา มีคำพิพากษาเพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง
เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งให้
จังหวัดนครราชสีมาทราบว่าข้อหารือดังกล่าวเป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่สำคัญและยังไม่มีแนวทาง
ปฏิบัติมา ก่อน จึงได้หารือเรื่องดังกล่าวไปยังคณะกรรมการกฎหมายเพื่อพิจารณาให้ความเห็นด้วยแล้ว
ผลเป็นประการใดจะแจ้งให้ทราบต่อไป นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอเรียนว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้ง^{ผลการพิจารณา}ว่า คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปักครองได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว เห็นว่ามี
ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การที่ศาลปักครองนครราชสีมา มีคำสั่งคดีหมายเลขคดีที่ ๖๖/๒๕๕๙
ทุเลาการบังคับใช้ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ เฉพาะงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งจ่ายไว้เพื่อการลงทุน ซึ่งมีผลต่อการเบิกจ่าย
งบประมาณรายจ่ายประจำปีตามข้อบัญญัติดังกล่าวอย่างไร และหากมีการใช้บังคับข้อบัญญัตินี้เป็น^{ผล}
การฝ่าฝืนคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมาย จะมีผลในทางกฎหมายอย่างไรนั้น เห็นว่า คำสั่งทุเลาการบังคับ
ตามกฎหมายมีผลเป็นการชั่วคราวตามที่ระบุไว้ในคำสั่งทุเลาการบังคับตามผลของกฎหมายไว้เป็นการชั่วคราวตามข้อ ๖๙ วรรคสอง
แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ดุลการในศาลปักครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปักครอง พ.ศ. ๒๕๕๓
โดยคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายมีผลเมื่อผู้ออกกฎหมายได้รับแจ้งคำสั่งนั้นแล้วตามข้อ ๗๒ วรรคสี่
แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ดุลการในศาลปักครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปักครองฯ

กรณีตามข้อหารือ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าศาลปักครองนครราชสีมาได้มีคำสั่งคดี
หมายเลขคดีที่ ๖๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ทุเลาการบังคับตามข้อบัญญัติองค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ เฉพาะงบประมาณ
ที่ตั้งจ่ายไว้เพื่อการลงทุน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้รับแจ้งคำสั่งศาลปักครองนครราชสีมา^{/เมื่อวันที่ ...}

เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ คำสั่งศาลปกครองนครราชสีมาจึงมีผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนได้ตั้งแต่วันดังกล่าว อย่างไรก็ได้ โดยที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นับแต่วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงไม่ได้เบิกจ่ายงบประมาณรายจ่าย เพื่อการลงทุนอีกเลย คงเบิกจ่ายเฉพาะงบประมาณรายจ่ายประจำ ตั้งนั้น จึงไม่มีการฝ่าฝืนคำสั่ง ศาลปกครองนครราชสีมา กรณีจึงไม่มีปัญหาดังนี้จัดเก็บกับผลของการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ รายจ่ายเพื่อการลงทุนอันเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งศาลปกครองนครราชสีมาว่าจะมีผลทางกฎหมายประการใด

ประเด็นที่สอง การที่ศาลปกครองนครราชสีมามีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๒๗๗/๒๕๔๙ ให้เพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ เป็นต้นไป จะมีผลต่อการเบิกจ่าย งบประมาณรายจ่ายประจำปีตามข้อบัญญัติอย่างไรนั้น เห็นว่า โดยที่มาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดว่า ในกรณีที่ศาลปกครองชั้นต้น มีคำพิพากษาและมีการอุทธรณ์คำพิพากษาศาลมีคดี ให้รอการบังคับคดีไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สูด และมาตรา ๓๒ วรรคสาม บัญญัติว่า เมื่อศาลปกครองได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนกฎหมายแล้ว ต้องมีการ ประกาศผลแห่งคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษา จึงจะมีผลเป็นการเพิกถอนกฎหมาย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ศาลปกครองนครราชสีมาได้พิพากษาให้เพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๙ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลมีคดี ซึ่งขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของ ศาลปกครองสูงสุด คำพิพากษาศาลมีคดี ให้เพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ กรณีจึงยังไม่มี ปัญหาดังพิจารณาว่า คำพิพากษาของศาลมีคดีที่ให้เพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ จะมีผลต่อการเบิกจ่าย งบประมาณรายจ่ายประจำปีตามข้อบัญญัติอย่างไร รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจินทร์ จิตภัก)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร./โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๑-๘๐๓๔-๖

“สำนักธรรมน้ำไทยใสสะอาด”

เรื่องสืบฯ ๗๓๖/๒๕๕๑

**บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง ผลของคำสั่งและคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น : กรณีคำสั่งทุเลา
การบังคับใช้ข้อบัญญัติห้องถินเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี
และคำพิพากษาเพิกถอนข้อบัญญัติดังกล่าว**

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถินได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๕๑๔๔ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือแนวทางปฏิบัติกรณีศาลปกครองเพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ ความว่า จังหวัดครรราชสีมาได้มีหนังสือถึงกรมส่งเสริมการปกครองท้องถินหารือเกี่ยวกับ กรณีศาลปกครองนครราชสีมาไม่คำพิพากษาเพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ สรุปข้อเท็จจริงได้ ดังนี้

๑. สภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้กำหนดสมัยประชุมสามัญ สมัยที่ ๑ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ระหว่างวันที่ ๑๖ ถึง ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ โดยในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๙ สภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้ประชุมสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง ครั้งที่ ๑/๒๕๔๙ เพื่อ พิจารณาเรื่องข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ ในวาระที่ ๑ ขั้นรับหลักการ และลงมติรับหลักการจำนวน ๒๑ เสียง โดยปิดประชุมเวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา ต่อมาวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา สภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้ประชุมสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง ครั้งที่ ๒/๒๕๔๙ เพื่อพิจารณาเรื่องข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ ในวาระที่ ๒ ขั้นประยุตติ โดยสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงกำหนดให้ที่ประชุมสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงยื่นคำประยุตติ ๒๑ คน เมื่อพิจารณาคำประยุตติเสร็จเรียบร้อยแล้ว สภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้มีมติเห็นชอบ ให้ออกเป็นข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ และได้เสนอให้นายอำเภอ ด่านชุมทดพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งนายอำเภอได้พิจารณาแล้วเห็นชอบ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงจึงได้ประกาศใช้เป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙

๒. นายชวา อับสุวรรณ์ และนายเดิมศักดิ์ เรียนพงศ์ชัย สมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองนครราชสีมาเป็นคดีหมายเลขคดีที่ ๖๖/๒๕๕๙ ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยให้เหตุผลว่า ขั้นตอนกระบวนการออกข้อบัญญัติดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากใช้เวลาพิจารณาเพียง ๒ วัน และพิจารณา ๓ วาระรวม

๓. วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ศาลปกครองนครราชสีมาได้มีคำสั่งให้ทุเลา การบังคับใช้ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๔๙ เอกสารงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อการลงทุนทุกส่วนกับบริหารราชการขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงไกว่ก่อนตามคำขอของผู้ฟ้องคดีจนกว่าจะมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น และต่อมาวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๙ ศาลปกครองครรราชสีมาได้มีคำพิพากษาคดีหมายเลขดำที่ ๖๖/๒๕๔๙ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๗๒/๒๕๔๙ สรุปความได้ว่า ศาลได้พิจารณาการจดข้อความที่ประชุมทั้งวันที่ ๒๕ และวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ แล้ว เชื่อว่า สภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้มีมติรับหลักการในวาระที่ ๑ ใน การพิจารณาเรื่องข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ ใน การประชุมสมัยสามัญ สมัยที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๘ กรณีจึงไม่ใช่การพิจารณาสามวาระรวดในวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างอย่างไรก็ตี ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ประธานสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้กำหนดให้ผู้ที่จะแปรญัตติเสนอคำแปรญัตติติก่อนเวลาเปิดประชุมสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง สมัยสามัญ สมัยที่ ๑ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๘ ในวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยแจ้งต่อที่ประชุมก่อนปิดการประชุมสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง สมัยสามัญ สมัยที่ ๑ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๘ รายงานการประชุมที่แนบท้ายร่างข้อบัญญัติฯ ระบุว่า เลิกประชุมวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๘ เวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา จึงเชื่อได้ว่า ประธานสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้แจ้งให้สมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงเสนอคำแปรญัตติต้อย่างเร็วที่สุดเมื่อเวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา ของวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๘ ดังนั้น เมื่อนับเวลาที่ประธานสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงกำหนดเวลาให้สมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงยื่นคำแปรญัตติต่อประธานสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง ในวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ ก่อนเวลาเปิดประชุม (ก่อนเวลา ๙.๐๐ นาฬิกา ของวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๘) จึงเป็นกรณีที่ประธานสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงกำหนดระยะเวลาการเสนอคำแปรญัตติไว้น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง นับแต่มีการรับหลักการ อันเป็นกรณีที่ขัดกับข้อ ๔๔ วรรคสาม แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งกำหนดว่า ญัตติร่างข้อบัญญัติงบประมาณจะพิจารณาสามวาระเดียวไม่ได้ และในการพิจารณาวาระที่สองให้กำหนดระยะเวลาเสนอคำแปรญัตติไว้ไม่น้อยกว่าสิบสี่ชั่วโมงนับแต่สภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงกำหนดเวลาให้ความเห็นชอบในวาระที่ ๓ จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อการพิจารณาว่าร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ วาระที่ ๒ ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว สำเนารายงานการประชุมสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง สมัยสามัญ สมัยที่ ๑ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๘ วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ จึงเป็นสำเนารายงานการประชุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่นายอ้าเกอด่านชุนทดอนบุัดร่างข้อบัญญัติฉบับดังกล่าวโดยอาศัยสำเนารายงานการประชุมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นการอนุบัดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นผลต่อไปว่าข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นข้อบัญญัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลปกครองครรราชสีมาจึงพิพากษาให้เพิกถอนรายงานการประชุมสภากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง สมัยสามัญ สมัยที่ ๑ ครั้งที่ ๒/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ ที่แนบท้ายร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป และให้เพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

๔. ต่อมา อำเภอต่ามนุนทดได้มีหนังสือถึงจังหวัดครรราชสีมาหารือว่า อำเภอต่ามนุนทด จจะมีแนวทางปฏิบัติเรื่องดังกล่าวอย่างไร ทั้งนี้ จังหวัดครรราชสีมาพิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลปกครอง นครราชสีมาได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยศาลได้มีคำสั่งให้ทุกเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ โดยให้ทุกเลาการบังคับใช้ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ เฉพาะงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้ เพื่อการลงทุนทุกสำนักบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงไว้ก่อนจนกว่าศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ย่อมแสดงถึงเจตนากรณ์ในการห้ามไม่ให้ใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อการลงทุนเท่านั้น ส่วนรายจ่ายอื่นนอกเหนือจากนี้ศาลมีได้มีเจตนาห้ามไม่ให้ดำเนินการแต่อย่างใด ประกอบกับข้อ ๗ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ล่วงมาแล้วไปพลาสก่อนได้ ในกรณีที่งบประมาณรายจ่ายประจำปีออกใช้ไม่ทันปีงบประมาณใหม่นั้น ซึ่งแสดงว่าผู้บริหารห้องถิ่นสามารถอบรมบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในขณะที่ยังไม่มีงบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้น และคณะกรรมการกรุงศรีภูมิได้มีคำวินิจฉัยในเรื่องเสร็จที่ ๒๖๒/๒๕๔๗ เกี่ยวกับกรณีที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้หนึ่งขาดคุณสมบัติสมควรรับเลือกตั้งแต่แรก ทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลลสันสุดลงตั้งแต่วันได้รับเลือกตั้ง แต่เมื่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นั้นได้รับเลือกตั้งและปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาโดยตลอด จึงไม่สามารถเรียกค่าตอบแทนคืนได้ จังหวัดครรราชสีมาจึงมีความเห็นดังนี้

(๑) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้ใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้ในลักษณะอื่นนอกเหนือจากการรายจ่ายเพื่อการลงทุนโดยสุจริต ก่อนวันที่ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นการใช้จ่ายงบประมาณโดยชอบด้วยกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงจึงไม่สามารถเรียกเงินคืนจากผู้ที่เกี่ยวข้องได้

(๒) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้ใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อการลงทุน ก่อนวันที่ศาลได้มีคำสั่งทุกเลาการบังคับใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ (วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงย่อมไม่สามารถเรียกเงินคืนจากผู้ที่เกี่ยวข้องได้

(๓) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้ใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อการลงทุนตั้งแต่วันที่ศาลได้มีคำสั่งทุกเลาการบังคับใช้ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ (วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙) เป็นต้นไป เป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนข้อบัญญัติฯ แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงจึงต้องเรียกเงินคืนจากผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด

จังหวัดครรราชสีมาจึงหารือว่า ความเห็นของจังหวัดครรราชสีมาดังกล่าวข้างต้นถูกต้องหรือไม่

๔. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

(๑) ประเด็นที่หารือว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้ใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายที่ได้ตั้งไว้ในลักษณะอื่นนอกเหนือจากการรายจ่ายเพื่อการลงทุนโดยสุจริต ก่อนวันที่ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนข้อบัญญัติดังบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นการใช้จ่ายงบประมาณโดยชอบด้วยกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงจึงไม่สามารถเรียกเงินคืนจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการณ์นี้ได้ นั้น เห็นว่า ศาลปกครองนครราชสีมาได้มีคำสั่งลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ให้ทุเลาการบังคับใช้ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ เนื่องจากงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อการลงทุนทุกส่วนกับบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงไว้ก่อนจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น โดยไม่ได้มีคำสั่งทุเลาการบังคับใช้ข้อบัญญัติดังกล่าวในส่วนของงบประมาณรายจ่ายในลักษณะอื่นนอกเหนือจากรายจ่ายเพื่อการลงทุนแต่อย่างใด ดังนั้น การใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าวโดยสุจริตก่อนที่ศาลปกครองนครราชสีมาจะมีคำพิพากษาเพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงสามารถดำเนินการได้

(๒) ประเด็นที่หารือว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้ใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อการลงทุน ก่อนวันที่ศาลได้มีคำสั่งทุเลาการบังคับใช้ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ (วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงจึงไม่สามารถเรียกเงินคืนในกรณีนี้จากผู้ที่เกี่ยวข้องได้ นั้น เห็นว่า ตามมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดว่า ในกรณีที่ศาลปกครองเห็นสมควรกำหนดการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรเทาทุกข์ให้แก่คู่กรณีที่เกี่ยวข้องเป็นการช่วยครัวก่อนการพิพากษาคดี ไม่ว่าจะมีค่าร้องขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ให้ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดการหรือวิธีการช่วยครัวและออกคำสั่งไปยังหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้วางระเบียบเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ตามระเบียบทองที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งตามข้อ ๗๒ วรรคสี่แห่งระเบียบดังกล่าวได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่าให้ศาลมั่งค่าสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองให้คู่กรณีและผู้ออกกฎหมายหรือคำสั่งทราบโดยพลันและให้ค่าสั่งศาลมีผลเมื่อผู้ออกกฎหมายหรือคำสั่งได้รับแจ้งคำสั่งนั้นแล้ว จากบทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าค่าสั่งของศาลปกครองนครราชสีมาที่ให้ทุเลาการบังคับใช้ข้อบัญญัติดังบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ มีผลเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้รับแจ้งคำสั่งศาลแล้ว ดังนั้น การที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้ใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อการลงทุนโดยสุจริตก่อนวันที่ได้รับแจ้งคำสั่งทุเลาการบังคับใช้ข้อบัญญัติจึงสามารถดำเนินการได้

(๓) ประเด็นที่หารือว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้ใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อการลงทุนตั้งแต่วันที่ศาลได้มีคำสั่งทุเลาการบังคับใช้ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ (วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙) เป็นต้นไป เป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาล เมื่อศาลได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนข้อบัญญัติแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงจึงต้องเรียกคืนเงินค่าใช้จ่ายลักษณะดังกล่าวจากผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด นั้น

เห็นว่า จากบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามข้อ ๒ ข้างต้น เมื่อศาลปกครองนัดหมายมีคำสั่งให้ทุกเจ้าการบังคับใช้ข้อบัญญัติองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ คำสั่งดังกล่าวจะมีผลเมื่อองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้รับแจ้งคำสั่งศาลนั้นแล้ว ดังนั้น การที่องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้ใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อการลงทุนดังต่อไปนี้ที่ได้รับแจ้งคำสั่งทุกเจ้าการบังคับใช้ข้อบัญญัติงบประมาณฯ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครองนัดหมาย องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงจึงต้องเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องชดใช้เงินคืนแก่ทางราชการ

เนื่องจากประเด็นตามข้อหารือดังกล่าวเป็นประเด็นข้อกฎหมายที่มีความสำคัญและยังไม่เคยมีแนวทางปฏิบัติมาก่อน ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติในเรื่องนี้เป็นไปด้วยความถูกต้อง รอบคอบและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอหารือว่าความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นข้างต้นถูกต้องหรือไม่ ประการใด

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้แทนองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ศาลปกครองนัดหมายมีคำสั่งศาลปกครองนัดหมายเลขคำที่ ๖๖/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ สั่งทุกเจ้าการบังคับใช้ข้อบัญญัติองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ เนพะงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งจ่ายไว้เพื่อการลงทุนทุกสำนักบริหารราชการขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง โดยองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้รับแจ้งคำสั่งศาลปกครองนัดหมายเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ และเมื่อได้รับแจ้งคำสั่งศาลปกครองนัดหมายแล้ว องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงมีได้เบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อการลงทุนอีกแต่อย่างใด คงเบิกจ่ายเฉพาะงบประมาณรายจ่ายหมวดอื่น ๆ เท่านั้น

ต่อมาศาลปกครองนัดหมายมีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๒๗๒/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๙ ให้เพิกถอนข้อบัญญัติองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ เป็นต้นไป ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลปกครองสูงสุด ให้คำบังคับตามคำพิพากษามีผลันนั้นแต่ วันที่พ้นระยะเวลาอุทธรณ์คำพิพากษา ส่วนกรณีที่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาต่อศาลปกครองสูงสุด ให้คำบังคับตามคำพิพากษามีผลันนั้นแต่วันที่คดีถึงที่สุด และให้คำสั่งทุกเจ้าการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง ยังคงมีผลต่อไปจนกว่าคดีจะถึงที่สุดหรือศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงจึงได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์คดีนี้ แต่ศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ ขณะนี้คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาข้อหารือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นประกอบกับข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นแล้ว เห็นว่ามีประเด็นต้องพิจารณา ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การที่ศาลปกครองนัดหมายมีคำสั่งคดีหมายเลขคำที่ ๖๖/๒๕๔๙ ทุกเจ้าการบังคับใช้ข้อบัญญัติองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ เนพะงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งจ่ายไว้เพื่อการลงทุน จะมีผลต่อการเบิกจ่าย

งบประมาณรายจ่ายประจำปีตามข้อบัญญัติดังกล่าวอย่างไร และหากมีการใช้บังคับข้อบัญญัติอันเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายจะมีผลในทางกฎหมายอย่างไรนั้น เห็นว่า คำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายจะมีผลเป็นการชั่วคราวตามข้อ ๖๙ วรรคสอง^๑ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายจะมีผลเมื่อผู้ออกกฎหมายได้รับแจ้งคำสั่นนั้นแล้วตามข้อ ๗๒ วรรคสี่^๒ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครองฯ

กรณีตามข้อหารือ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าศาลปกครองครรราชสีมาได้มีคำสั่งคดีหมายเลขดำที่ ๖๖/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ทุเลาการบังคับตามข้อบัญญัติองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ เฉพาะงบประมาณที่ตั้งจ่ายไว้เพื่อการลงทุน โดยองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงได้รับแจ้งคำสั่งศาลปกครองครรราชสีมา เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ คำสั่งศาลปกครองครรราชสีมาจึงมีผลให้องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนได้นับแต่วันดังกล่าว อย่างไรก็ดี โดยที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นับแต่วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๔๙ องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรงไม่ได้เบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนอีกเลย คงเบิกจ่ายเฉพาะงบประมาณรายจ่ายประจำ ดังนั้น จึงไม่มีการฝ่าฝืนคำสั่งศาลปกครองครรราชสีมา กรณีจึงไม่มีปัญหาด้วยวินิจฉัยเกี่ยวกับผลของการเบิกจ่ายเงินงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนอันเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งศาลปกครองครรราชสีมาว่าจะมีผลทางกฎหมายประการใด

ประเด็นที่สอง การที่ศาลปกครองครรราชสีมา มีคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ ๒๗๒/๒๕๔๙ ให้เพิกถอนข้อบัญญัติองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านแปรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ เป็นต้นไป จะมีผลต่อการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามข้อบัญญัติอย่างไรนั้น เห็นว่า โดยที่มาตรา ๗๐^๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดว่า ในกรณีที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาและมีการอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น ให้ร้อกรับบังคับคดีไว

^๑ ข้อ ๖๙ ๑๖๖

๑๖๖

ผู้ฟ้องคดีอาจขอมาในคำฟ้องหรือยื่นคำขอในเวลาใดๆ ก่อนศาลมีพิพากษาหรือมีคำสั่นชี้ขาดคดีเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง อันจะมีผลเป็นการชั่วคราวบังคับตามผลของกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองไว้เป็นการชั่วคราว

๑๖๖

๑๖๖

^๒ ข้อ ๗๒ ๑๖๖

๑๖๖

ให้ศาลมแจ้งคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองให้คู่กรณีและผู้ออกกฎหมายหรือคำสั่งดังกล่าวทราบโดยพลัน และให้คำสั่งศาลมีผลเมื่อผู้ออกกฎหมายหรือคำสั่งได้รับแจ้งคำสั่นนั้นแล้ว

^๓ มาตรา ๗๐ คำพิพากษาศาลปกครองให้ผูกพันคู่กรณีที่จะต้องปฏิบัติตามคำบังคับนับแต่วันที่กำหนดในคำพิพากษานั้นถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขกลับหรือลดเสีย

ในกรณีที่เป็นคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ให้ร้อกรับปฏิบัติตามคำบังคับไว้จนกว่าจะพ้นระยะเวลาการอุทธรณ์ หรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์ให้ร้อกรับบังคับคดีไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

จนกว่าคดีจะถึงที่สุด และมาตรา ๗๒ วรรคสาม^๔ บัญญัติว่าเมื่อศาลปกครองได้มีคำพิพากษาถึงที่สุด ให้เพิกถอนกฎหมายแล้ว ต้องมีการประกาศผลแห่งคำพิพากษาในราชกิจจานุเบกษา จึงจะมีผลเป็นการเพิกถอนกฎหมาย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ศาลปกครองนัดราชสีมาได้พิพากษาให้เพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๙ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพรงได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองนัดราชสีมาต่อศาลปกครองสูงสุดเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ ซึ่งขณะนี้คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด คำพิพากษาศาลปกครองนัดราชสีมาจึงยังไม่มีผลเป็นการเพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ กรณีจึงยังไม่มีปัญหาต้องพิจารณาว่าคำพิพากษาของศาลปกครองนัดราชสีมา ที่ให้เพิกถอนข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพรง เรื่อง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ จะมีผลต่อการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามข้อบัญญัติอย่างไร

(คุณพรทิพย์ ชาล)

เลขอิเล็กทรอนิกส์ คณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๕๗

^๔ มาตรา ๗๒

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนกฎหมาย ให้มีการประกาศผลแห่งคำพิพากษา ดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา และให้การประกาศดังกล่าวมีผลเป็นการเพิกถอนกฎหมายนั้น

ฯลฯ

ฯลฯ